

I

(Tiedonantoja)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA,

annettu 27 päivänä kesäkuuta 2002,

elinikäisestä oppimisesta

(2002/C 163/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

katsoo seuraavaa:

- (1) Koulutus on välttämätöntä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, aktiivisen kansalaisuuden, itsensä toteuttamisen ja ammatillisen menestymisen sekä sopeutumiskyvyn ja työllistyvyyden edistämiseksi. Elinikäinen oppiminen helpottaa Euroopan kansalaisten vapaata liikkuvuutta ja antaa Euroopan unionin maille mahdollisuuden saavuttaa päämääränsä ja pyrkimyksensä (eli lisätä vaurautta, kilpailukykyä, suvaitsevaisuutta ja demokratiaa). Sen ansiosta jokaisella pitäisi olla mahdollisuus hankkia ne tiedot, joita aktiivinen osallistuminen tietoyhteiskuntaan ja työmarkkinoille edellyttävät.
- (2) Tässä päätöslauselmassa esitetyssä toiminnassa otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirja ja erityisesti sen 14 artikla, jonka mukaan jokaisella on oikeus koulutukseen ja oikeus saada ammatillista koulutusta sekä jatko- ja täydennyskoulutusta.
- (3) Euroopassa vuonna 1996 vietetyn elinikäisen oppimisen vuoden päättyessä neuvosto antoi elinikäisen oppimisen strategiaa koskevat päätelmät, joissa määriteltiin joukko kyseisen strategian pääperiaatteita ⁽¹⁾.
- (4) Luxemburgissa marraskuussa 1997 kokoontunut ylimääräinen Eurooppa-neuvosto määritteli työllisyyden suunta-viivoissa ensisijaisiksi aloiksi työllistyvyyden ja sopeutumiskyvyn lisäämisen koulutuksen avulla, ja elinikäisestä oppimisesta on sittemmin tullut Euroopan työllisyysstrategian laaja-alainen tavoite.
- (5) Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti Euroopan unionille strategisen tavoitteen, jonka mukaan siitä on tultava maailman dynaamisin tietoon perustuva talous. Tärkeimpiä tekijöitä tavoitteeseen pyrittäessä on jokaiselle tarkoitetun elinikäisen oppimisen kehittäminen.
- (6) Feirassa kesäkuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti jäsenvaltioita, neuvostoa ja komissiota määrittelemään yhtenäiset strategiat ja käytännön toimenpiteet elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja tuomaan elinikäisen oppimisen jokaisen ulottuville. Tämä vahvistettiin Tukholman Eurooppa-neuvostossa maaliskuussa 2001. Feiran Eurooppa-neuvosto toisti samalla, että työmarkkinaosapuolten osallistumista sekä julkisen ja yksityisen rahoituksen tarjoamien mahdollisuuksien täysimittaista käyttöä on edistettävä.
- (7) Neuvosto (koulutus) antoi kokouksessaan 29 päivänä marraskuuta 2001 työllisyyspakettia koskevan lausunnon, jossa se korosti elinikäisen oppimisen merkitystä jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkojen selkeänä ensisijaisena alana.
- (8) Elinikäistä oppimista koskeva kertomus esitettiin unionin ja ehdokasvaltioiden opetusministereille Riiassa kesäkuussa 2001 pidetyssä konferenssissa. Kyseisessä kokouksessa ministerit antoivat tehtäväksi "Elinikäisen oppimisen laatuindikaattoreita" koskevan seurantakertomuksen, joka esitetään Bratislavassa kesäkuussa 2002 pidettävässä opetusministerien kokouksessa.
- (9) Koulutusjärjestelmien tavoitteista annetun neuvoston kertomuksen hyväksyminen helmikuussa 2001 sekä mainitun kertomuksen tätä vuosikymmentä koskevan seurantaohjelman hyväksyminen helmikuussa 2002 ovat tärkeä askel sitouduttaessa uudistamaan jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiä ja parantamaan niiden laatua.
- (10) Neuvoston (koulutus/nuorisot) 14 päivänä helmikuuta 2002 hyväksymissä päätelmissä suhtauduttiin myönteisesti komission valkoisessa kirjassa "Euroopan unionin nuorisopolitiikan uudet tuulet" tehtyihin ehdotuksiin nuorisoa koskevien näkökohtien paremmasta huomioon ottamisesta yhteisön muissa toiminnoissa, kuten elinikäisessä oppimisessä ⁽²⁾.

⁽¹⁾ EYVL C 7, 10.1.1997, s. 6.⁽²⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 6.

(11) Vakuuttuneena siitä, että elinikäinen oppiminen on yksi Lissabonin strategian keskeisistä osa-alueista, Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti antamaan ennen Sevillan Eurooppa-neuvostoa elinikäisestä oppimisesta päätöslauselman, jossa otetaan huomioon Euroopan työllisyysstrategia,

PANEE MERKILLE, että vaikka Eurooppa on monilla aloilla esikuvana ja vaikka se on osoittanut kykenevänsä muuttamaan ideat innovatiivisiksi tuotteiksi ja palveluiksi, elinikäinen oppiminen ei monien kansalaisten kohdalla ole edelleenkaan toteutunut.

KOROSTAA, että elinikäiseen oppimiseen on kuuluttava oppiminen esikoulusta eläkeikään, ja sen on sisällettävä kaikki virallisen oppimisen, virallisen järjestelmän ulkopuolisen oppimisen sekä arkioppimisen muodot. Elinikäinen oppiminen on lisäksi ymmärrettävä kaikenlaiseksi koko elämän aikana tapahtuvaksi oppimistoiminnaksi, jonka tavoitteena on parantaa henkilökohtaisia, kansalaisuuteen liittyviä, sosiaalisia ja/tai työhön liittyviä tietoja ja taitoja. Lähtökohdiksi olisi tällöin otettava todellisia yhtäläisiä mahdollisuuksia korostava oppijakeskeisyys sekä oppimisen laatu.

PITÄÄ TÄRKEÄNÄ, että nuorisoasioista vastaavat tahot osallistuvat elinikäistä oppimista koskevien kattavien ja yhtenäisten strategioiden laatimiseen siten, että korostetaan virallisen järjestelmän ulkopuolisen oppimisen sekä arkioppimisen merkitystä nuorisoalalla ja määritellään tässä yhteydessä elinikäisen oppimisen päätavoitteet.

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamisesta marraskuussa 2001 annetun komission tiedonannon, joka perustuu elinikäisestä oppimisesta marraskuussa 2000 laadittuun muistioon ja sitä koskevassa Euroopan laajuisessa kuulemisprosessissa saatuun palautteeseen. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että tässä tiedonannossa elinikäisestä oppimisesta tehtiin eräs koulutuksen johtavista periaatteista, ja se tunnustaa tiedonannossa esitettyjen elinikäisen oppimisen strategioiden periaatteiden ja ensisijaisten toimien merkityksen.

VAHVISTAA seuraavan:

- 1) Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamista koskevan komission tiedonannon ja koulutusjärjestelmien tavoitteiden seurantaohjelman yhteensopivuutta on parannettava kattavan ja yhtenäisen elinikäisen oppimisen strategian aikaansaamiseksi.
- 2) Elinikäistä oppimista olisi edistettävä muun muassa Euroopan työllisyysstrategian, ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman, yhteisön Sokrates-, Leonardo da Vinci- ja Nuoriso-ohjelmien ja e-oppiminen-aloitteen sekä tutkimus- ja innovaatiotoimien yhteydessä toteutettavalla toiminnalla ja politiikalla.

KATSOO, että ensisijaisesti olisi keskityttävä seuraavaan:

- Annetaan kaikille mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen iästä riippumatta. Tähän sisältyvät sosiaalista osallisuutta edistävät erityistoimet, jotka kohdennetaan heikoimmassa asemassa oleviin, niihin, jotka eivät osallistu koulutukseen, sekä maahanmuuttajiin.
- Annetaan mahdollisuus hankkia ja/tai ajantasaistaa perustaitoja, myös uusia perustaitoja, kuten tietotekniikan alan, vieraiden kielten, teknologisen kulttuurin taidot, yrittäjyys ja sosiaaliset taidot.
- Opettajien ja kouluttajien koulutus, palvelukseen ottaminen ja täydennyskoulutus elinikäisen oppimisen kehittämiseksi.
- Virallisten tutkintojen, virallisen järjestelmän ulkopuolisen oppimisen sekä arkioppimisen tehokas varmentaminen sekä tunnustaminen maiden ja koulutusalojen välillä lisäämällä avoimuutta ja parantamalla laadunvarmistusta.
- Elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia ja niiden hyötyä koskevien kohderyhmäkohtaisten erityistietojen, ohjauksen ja neuvonnan korkea laatu ja laaja saatavuus.
- Rohkaistaan asiaankuuluvien alojen, myös nuorisoalan, edustusta tämän alan nykyisissä tai tulevaisuudessa verkostoissa ja rakenteissa.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA VASTUUALUEIDENSA PUITTEISSA

- 1) laatimaan ja toteuttamaan kattavia ja yhtenäisiä strategioita, joissa noudatetaan komission tiedonannossa esitettyjä periaatteita ja jotka koskevat kaikkia alan toimijoita, kuten työmarkkinaosapuolia, kansalaisyhteiskuntaa sekä paikallisia alueviranomaisia;
- 2) tarjoamaan yhdessä Euroopan työllisyysstrategian kanssa tällaisiin strategioihin tarvittavat voimavarat ja edistämään kaikille tarkoitettua elinikäistä oppimista:
 - asettamalla tavoitteeksi inhimillisiin voimavaroihin, myös elinikäiseen oppimiseen, tehtävien investointien kasvattamisen sekä optimoimalla käytettävissä olevien voimavarojen käytön,
 - tekemällä aloitteita yksityisten koulutusinvestointien kannustamiseksi,

- harkitsemalla yhteisön rahoitusvarojen, myös Euroopan investointipankin rahoituksen, entistä kohdennetumpaa käyttöä;
- 3) edistämään työpaikalla tapahtuvaa oppimista yhteistyössä koulutuslaitosten ja työmarkkinaosapuolten kanssa;
 - 4) parantamaan elinikäiseen oppimiseen osallistuvien opettajien ja kouluttajien koulutusta tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen hankkimiseksi edistämällä tällä tavoin, muiden tavoitteiden ohella, yleisiä mahdollisuuksia kielten opiskeluun, kaikkien mahdollisuutta käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa sekä entistä useampien osallistumista luonnontieteiden ja tekniikan opintoihin;
 - 5) rohkaisemaan yhteistyötä ja tehokkaita toimenpiteitä opintosaavutusten varmentamiseksi, mikä on virallisen oppimisen, virallisen järjestelmän ulkopuolisen oppimisen sekä arkioppimisen välille rakennettavien yhteyksien kannalta ratkaisevan tärkeä ja siis eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen luomisen välttämätön edellytys;
 - 6) kehittämään kohderyhmäkohtaisia erityistietoja, ohjausta ja neuvontaa, mukaan lukien asianmukaisten välineiden tarjoaminen, koulutusta ja työmahdollisuuksia koskevien tietojen saataville tuomiseksi;
 - 7) luomaan strategioita heikkojen perustaitojen seurauksena tietoyhteiskunnan ulkopuolelle joutuneiden ryhmien tunnistamiseksi, ja niiden osallistumisen lisäämiseksi;
 - 8) parantamaan aktiivista osallistumista elinikäiseen oppimiseen, nuoret mukaan lukien.

KEHOTTA KOMISSIOTA

- 1) koulutusjärjestelmien tavoitteiden seurantaohjelman, muiden yhteisön koulutusalan välineiden sekä Euroopan työllisyysstrategian avulla edistämään ja sovittamaan yhteen tiiviissä yhteistyössä neuvoston kanssa sekä yhtenäisesti ja johdonmukaisesti toimia, jotka perustuvat eurooppalaisen elinikäisen

oppimisen alueen toteuttamisesta annettuun komission tiedonantoon;

- 2) kehittämään laatuun liittyviä kannustimia ja hyvien toimintatapojen vaihtoa tehokkaiden suoritusten edistämiseksi kaikilla viralliseen oppimiseen, virallisen järjestelmän ulkopuoliseen oppimiseen sekä arkioppimiseen liittyvillä aloilla, ja myös Euroopan elinikäistä oppimista koskevien hyvien toimintatapojen tietokannan perustamisella;
- 3) edistämään tiiviissä yhteistyössä neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa avoimuuteen ja laadunvarmistukseen perustuvaa tehostettua yhteistyötä koulutuksen alalla todistusten tunnustamista koskevien puitteiden aikaansaamiseksi. Tämä on jatkoa Bolognan prosessin saavutuksille, ja samalla edistetään vastaavanlaista toimintaa ammatillisen koulutuksen alalla. Tässä yhteistyössä olisi varmistettava työmarkkinaosapuolten, ammatillisten ja yleissivistävien oppilaitosten ja muiden alan sidosryhmien aktiivinen osallistuminen;
- 4) edistämään kohderyhmäkohtaisia tiedotus- ja ohjaustoimia, joilla parannetaan tietoisuutta opiskelu- ja työmahdollisuuksista kaikkialla Euroopassa;
- 5) edistämään ehdokasvaltioiden osallistumista elinikäisen oppimisen strategioiden laatimiseen;
- 6) lisäämään yhteistyötä alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan neuvoston, OECD:n ja Unescon, kanssa elinikäistä oppimista koskevan politiikan ja käytännön toimien kehittämisessä;
- 7) valmistelemaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tilanneselvityksen tiedonantonsa ja tämän päätöslauselman seurannasta ennen vuoden 2004 keväällä pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta.

KEHOTTA jäsenvaltioita ja komissiota ehdottamaan käytännön toimia tämän päätöslauselman sisällön toteuttamiseksi perustamissopimuksen soveltamisalalla edistämällä kaikkien keskeisten toimijoiden välistä yhteistyötä.